

Wereld Goede Wil Seminar

Een dag van beschouwing op het thema:

IN RESONANTIE MET DE LEVENDE AARDE & PLANETAIR RENTMEESTERSCHAP EN DE DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Genève

vrijdag 9 november 2018
Palais des Nations, Room XXI
Place des Nations, 1211 Genève

Wereld Goede Wil

40, rue du Stand - C.P. 5323 - CH-1211 Genève 11, Zwitserland
+ 41 22 734 12 52 – Genève@lucitrust.org - www.lucitrust.org

WERELD GOEDE WIL SEMINAR

Een middag van beschouwingen en discussies over de rol die goede menselijke relaties en goede wil kunnen spelen bij het aanpakken van de uitdagingen waarmee de Verenigde Naties, aangesloten NGO's en de mensheid worden geconfronteerd bij het implementeren van “de Agenda 2030” of de “Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen”:

IN RESONANTIE MET DE LEVENDE AARDE

Planetair rentmeesterschap en de duurzame ontwikkelings doelstellingen

vrijdag 9 november 2018 --- 15:00-18:00
Palais des Nations, Room XXI, Place des Nations, 1201 Genève

Programma

15:00 **Opening en Inleiding**

15:05 **Planetair rentmeesterschap en de Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen – de fundamentele rol van goede wil**

Mintze van der Velde – Lucis Trust, Wereld Goede Wil – Genève

15:25 **DODs: kader van een nieuw regeneratief verhaal**

May East – Gaia Education CEO en UNITAR Fellow, Schotland

16:00 **Pauze**

16:25 **Menselijke waarden en duurzame ontwikkeling in de wereld van vandaag**

René Longet- Voorzitter van de Fédération genevoise de coopération, vice-president van de SIG, expert voor duurzame ontwikkeling

17:00 **Is de “2030-agenda” een spel? Waarom spelen 30.000 mensen uit het bedrijfsleven, de overheid, het onderwijs en de maatschappelijk dit spel?**

Takeo Inamura, Takeshi Muranaka – Oprichters van Imacocollabo, een Japanse NGO met de roeping samenwerking te stimuleren voor een duurzame toekomst - Tokyo, Japan

17:35 **Plenaire Discussie met alle sprekers**

18:00 **Einde van de Dag**

Toegang vrij

*Dit evenement wordt uitsluitend gefinancierd door donaties.
Uw bijdrage is van harte welkom.*

Voor meer informatie kunt u schrijven aan:

WERELD GOEDE WIL, 40, rue du Stand, C.P. 5323 - CH-1211 Genève 11 - Zwitserland
Telefoon: + 41 22 734 12 52 – www.lucistrust.org - geneve@lucistrust.org

INLEIDENDE OPMERKINGEN

Respect voor het woord - om het met nauwgezette zorgvuldigheid en in een onwrikbare oprechte liefde voor de waarheid te gebruiken - is van essentieel belang om enige groei in een samenleving of in de mensheid te bewerkstelligen.

Dag Hammarskjöld

Geachte dames en heren, beste vrienden,

Het is een enorm genoegen en een eer om u welkom te heten bij dit evenement en we zijn vooral blij dat u in zulke grote aantallen bent gekomen. De bovenstaande woorden van Dag Hammarskjöld zijn al eerder gebruikt, maar vooral in deze periode lijken ze bijzonder geschikt.

Voordat we vanmiddag beginnen met de voordrachten, wil ik graag enkele praktische opmerkingen maken:

1. De sprekers van vandaag zitten aan deze tafel, maar elk van hen zal op een vaste positie van de tafel spreken. Dit is om de video-opname te vergemakkelijken. Als u ze niet goed genoeg hoort, gebruik dan het oorstukje aan uw bureau of uw stoel. U kunt het volume aanpassen met de knop "volume". Gebruik a.u.b. niet de rode knop - die u de vloer zou geven - behalve wanneer we in gesprekstijd zijn!
2. We zijn erg dankbaar dat we de Franse interpretatie van de Engelse voordrachten kunnen verzorgen. Een van onze trouwe medewerksters zal de voordrachten simultaan interpreteren. Als u gebruik wilt maken van deze service, gebruik dan het oorstukje en selecteer in dit geval het juiste. Er zijn maar twee kanalen die werken: het live kanaal dat we gebruiken voor de lopende taal en een ander kanaal voor de Franse vertaling. Het spijt ons dat er geen vertolking van het Frans naar het Engels, noch naar andere talen, beschikbaar is, dus gebruik voor de lezingen de tekst die bij de ingang beschikbaar is.
3. We zullen PowerPoints gebruiken voor sommige voordrachten, dus als u achter in de zaal zit, probeer dan wat meer aan de voorkant plaats te nemen.
4. We nemen ook het hele evenement op video op. We hebben geen livestreaming maar zullen de video-opnamen na afloop op onze Wereld Goede Wil website plaatsen. Als iemand zich niet prettig zou voelen bij het opnemen van video's, neem dan a.u.b. plaats in die hoek, die buiten het gezichtsveld van de camera's valt.
5. Gelieve geen eten of drinken mee te nemen in deze zaal. We hebben een pauze van ongeveer 25 minuten. Verfrissingen zijn verkrijgbaar in de zogenaamde "*Serpentine Bar*", die een verdieping hoger ligt - een ruimte met prachtige ramen en een prachtig uitzicht op het meer en de bergen (bij helder weer inclusief de Mont Blanc) - en die open is tot 17.00 uur.
6. Zet u a.u.b. het geluid van uw mobilephone uit.

De Lucis Trust en haar afdeling Wereld Goede Wil, die dit evenement organiseert, staat sinds mei 1989 op de roster van de Verenigde Naties met een raadgevende status van de Economische en Sociale Raad. Dit Wereld Goede Wil Forum 2018 het derde evenement dat we organiseren op een locatie van de Verenigde Naties.

Het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in New York heeft een meditatiekamer gewijd aan stilte in de uiterlijke zin en stilte in de innerlijke zin. Deze stille ruimte is geïnitieerd door de tweede secretaris-generaal Dag Hammarskjöld, die over deze kamer zei: "*We willen de stilte die we hebben verloren in onze straten terug brengen in deze ruimte, en in onze conferentiezalen, en brengen deze terug in een omgeving waarin geen lawaai van invloed kan zijn op onze verbeelding*".

Het goede van het Strategisch Erfgoedplan is dat de bouw van een stille ruimte in het Palais des Nations is goedgekeurd en we zijn vereerd dat de Lucis Trust, samen met andere NGO's, een actieve rol speelt in het vormgeven van deze toekomstige ruimte. De zaal zal in ditzelfde gebouw komen en zal rond 2023 klaar zijn.

In de herrie en het lawaai van de wereld van vandaag, verbonden door sociale netwerken die met de snelheid van het licht functioneren en politieke discussies voortbrengen die nooit eerder werden gezien, kan het ook interessant voor onze discussies van vandaag zijn - om na te denken over: *stilte*. Om ideeën naar voren te laten komen, om gedachten te laten opkomen, om ideeën een kans te geven om tot onze gedachten te komen, is stilte een voorwaarde.

Net als vorig jaar willen wij u dan ook uitnodigen om een minuut stilte in acht te nemen, waarin u kunt mediteren, bidden of gewoon gewoon stil zijn. U kunt gewoon blijven zitten. Laten we dus een minuut stilte houden.

- - - - -

Dank u.

Het globale thema van dit seminar is *“In Resonantie met de Levende Aarde”* en vanmiddag zullen we ons meer in het bijzonder richten op de Rentmeesterschap van de aarde en de Duurzame Ontwikkelings Doelstellingen. De DOD's zijn tegenwoordig niet alleen binnen de Verenigde Naties een hoofdthema van discussie, maar ook - en meer en meer - in de civiele maatschappij wereldwijd.

Een recent rapport van de VN over de zeer snelle afname van de biodiversiteit in de hele wereld luidde een alarmbel: verlies van biodiversiteit is een bedreiging van dezelfde orde als klimaatverandering. Als we het veranderende klimaat bijna dagelijks voelen door onze perceptie van temperatuur en weer, is de afnemende biodiversiteit veel minder direct waarneembaar. Toch lopen massale ecosystemen, waaronder vissen, andere dieren en planten, zo'n groot risico dat het behoud van de mensheid zelf in gevaar komt. Misschien ontsnapt onze generatie nog steeds aan de directe gevolgen daarvan, maar hoe zal dat zijn voor onze kinderen of kleinkinderen?

De DOD's zijn ontworpen om *“niemand achter te laten”*. Dit is geen DOD op zich, maar toch worden alle individuele DOD's door dit idee beïnvloed. Voor mensen die denken in termen van broederschap, samenwerking en delen, ligt dit voor de hand. Waarom horen we dan tegenwoordig zoveel praten over grenzen, muren, scheiding? Echt, niemand mag achterblijven!

Met deze gedachten open ik nu de vloer voor onze presentaties.

* * *

IN RESONANTIE MET DE LEVENDE AARDE

Mintze van der Velde

Leven is kiezen.

*Maar om juist te kiezen, moet je weten wie je bent en waar je voor staat,
Waar je heen wenst te gaan en waarom je daar wil komen.*

Kofi Annan (1938-2018)

De Verenigde Naties werden op 24 oktober 1945 in San Francisco opgericht. Dat was direct na een lange periode van 1914-1945 waarin de wereld werd opgeschrikt door ongekende gewelddadigheid en oorlog. Het Charter van de Verenigde Naties begint, zoals u zeker weet, met *“Wij, volkeren van de Verenigde Naties, ...”*. Het is een krachtige tekst, die in juridische termen het feit beklemtoont dat wij, de volkeren, allen een deel zijn van de ene mensheid. Als we de wereld zien als bewoond door de ene mensheid, dan zijn er geen vreemden, geen buitenlanders – wij zijn allen een deel van die zelfde mensheid. Het zou goed zijn om de tekst van dit Charter in gedachten te houden wanneer we te maken hebben met de vele thema's van onze moderne wereld, inbegrepen de migratie, de klimaatverandering, enz. ...

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd geratificeerd op 10 december 1948, en dit is bijna 70 jaar geleden. Waar staan we bij de zeventigste verjaardag van die belangrijke verklaring? Het zou te naïef zijn te denken dat in deze wereld alles OK is met betrekking tot de mensenrechten en dat deze overal gerespecteerd worden. Zo eenvoudig is het niet. Het was een van de vele verdiensten van de voormalige secretaris generaal en Nobelprijs winnaar voor de vrede, Kofi Annan, die in augustus van dit jaar jammerlijk overleed, om de Raad voor de Mensenrechten hier bij de VN in Genève te vestigen. Dit is niet verwonderlijk, omdat het motte van Genève is: *“Ik tracht samen te smelten, te vermengen en te dienen”*. De Raad is de plaats waar op het hoogst mogelijk niveau licht geworpen kan worden op de mensenrechten en op alles dat er mee verband houdt zoals in de Universele Verklaring wordt bepaald. De Raad is niet perfect, maar beseffend dat er geen plan B is, is een terugtrekken uit de Raad niet de juiste houding: deelnemen om ze te verbeteren is de enige weg voorwaarts.

Vorig jaar was het thema van het Forum van Wereld Goede Wil: *Waarheid onderscheiden in het Informatie Tijdperk*. Het bleek een zeer geschikt thema, dat vandaag – en misschien zelfs meer – nog steeds relevant is. Mijn moeder leerde me om altijd de waarheid te spreken en nooit aan lastering te doen. En mijn grootmoeder geloofde dat wanneer iets in de krant afgedrukt werd, het wel waar moest zijn. Deze beide principes zijn in onze moderne, onderling verbonden wereld veel minder vanzelfsprekend. We leven in een tijd waarin enkele staatshoofden de waarheid verdraaien en tegelijk degenereren in de parlementen over de hele wereld dikwijls het niveau van de debatten over ideeën tot verbale gevechten met persoonlijke aanvallen. Nieuws is vandaag niet noodzakelijk waar meer, dat wil zeggen voor velen: het voornaamste doel van het nieuws van vandaag is de aandacht trekken en als het de aandacht trekt van een groot genoeg aantal mensen, dan is het minder relevant of het in feite de waarheid is of niet.

De digitale revolutie bracht ons het internet, en verbindt vele – doch niet alle (!) – mensen in de wereld. Het helpt om informatie te delen en stond aan de wieg van de zogenoemde sociale media. Mijn grootmoeder zou zich volledig verloren voelen zoals we nu over de hele wereld informatie uitwisselen, maar we zijn minder en minder zeker dat al die informatie waar is. De recent uitgedachte termen van *fake nieuws* of *alternatieve feiten* zijn hier het voorbeeld van. Mijn generatie zou gewaarschuwd moeten zijn geweest door visionairen zoals George Orwell – die in 1949 *“1984”* schreef – en Aldous Huxley – die al in 1932 *“Brave New World”* schreef. Ondanks deze visionaire waarschuwingen hielp de digitale revolutie het inluiden van een nieuw tijdperk van massa-toezicht, waarbij een reeks problemen rond de beschaving en de mensenrechten worden voortgebracht. De betrouwbaarheid van de data is een thema geworden omdat de informatie nu gemakkelijk kan worden gekopieerd, maar niet gemakkelijk geverifieerd. De digitale revolutie maakt het mogelijk om feiten, artikelen, statistieken, maar ook tot dusver ongeloofwaardige bijzonderheden, te kunnen opslaan en natrekken.

Dit Forum van Wereld Goede Wil gaat over de *Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen en het Rentmeesterschap van de Aarde – in Resonantie met de levende Aarde*, wat opnieuw een geschikt thema is. We kunnen dit zien als het impliceren dat de mensheid zich enkel opnieuw op de natuur moet afstellen, meer in harmonie met de wetten en processen van de natuur. We kunnen dit eveneens zien als de levende aarde die in resonantie gebracht moet worden met een verlorene mensheid! Hoewel we onze aandacht deze namiddag voornamelijk zullen richten op Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030, zou ik in deze inleiding willen inzoomen op zowel de *resonantie* als op de *levende aarde*.

Niet alle periodes in de evolutie van de mensheid hebben dezelfde impact. Er kunnen periodes zijn waarin er schijnbaar weinig of niets is gebeurd, zoals tijdens de Middeleeuwen (van de 14de tot de 17de eeuw) en de periode van de Verlichting (18de eeuw), waar er grote veranderingen in de kunst en de filosofische en wetenschappelijke voorstellingen van de wereld plaats vonden. Was de zogenoemde Victoriaanse periode relatief rustig, de veranderingen daarna waren eindeloos: de industriële revolutie kwam er aan, gevolgd door een digitale revolutie (soms de derde industriële revolutie genoemd) en nu staan we op rand van nog een andere revolutie – die van de artificiële intelligentie. Dit brengt ons tot het begrip van de tijd. We kunnen de tijd zien als het tikken van een klok (of kwarts kristal) en hier in Zwitserland zijn we daar in het bijzonder zeer goed in. Maar we kunnen ook naar de tijd kijken vanuit het perspectief van een individu, een planeet en waarom niet van het universum. Als we verandering willen brengen zijn de tijdsschalen op het individueel niveau, planeetniveau en zelfs op een universeel niveau zeer verschillend. Op individueel niveau kunnen we bijvoorbeeld ons gedrag of ons bewustzijn veranderen, en dit in een relatief korte periode – wat niet wil zeggen dat zulke verandering altijd gemakkelijk verworven kunnen worden! Op een planetair niveau, d.w.z. betreffende de gehele mensheid, vinden veranderingen normaal op een veel trager tempo plaats, en vergt het veel meer tijd. Houdt dit in gedachte want ik ben er zeker van dat velen onder ons aan verandering willen werken, verandering voor een betere wereld en verandering voor het beste voor ons allen. Doch als we de tijdsschalen door elkaar halen raken we gemakkelijk en snel gefrustreerd.

Laten we tot de Levende Aarde komen. Vele andere sprekers zullen spreken over de Levende Aarde, dus zal ik over dat onderwerp kort zijn. In 1988 schreef de Noorse filosoof Arne Naess een verhandeling met als titel: *Van ecologie naar ecosofie, van wetenschap naar wijsheid*. Eco-wetenschap (ecologie) is niet voldoende. Eco-wijsheid (ecosofie) is nodig: Hoe op aarde te leven en van de volle rijkdom en diversiteit van de levensvormen van de eco-sfeer te genieten en te respecteren. Ik citeer uit de samenvatting: “De oude erkenning van afhankelijkheid van ecosystemen is niet voldoende om het verantwoordelijke beleid te motiveren. Om de aarde te herstellen hebben we de vreugde van de interactie nodig met het leven en binnen het leven. Dit veronderstelt een sterke reactie tegen de enge gebruikersgerichte zienswijze. We hebben de integratie nodig van alle niveaus: abstracte en fundamentele onderstellingen van een filosofie of religie, het opstellen van een algemene richtlijn van wereldwijde actie van deze onderstellingen, en de conclusie van specifieke beslissingen in concrete situaties in het dagelijkse leven. In het kort: er wordt een oproep gedaan naar een totale visie van de ecosofie.”

Hier op de VN is er veel werk verricht – dikwijls achter de schermen – in verband met het schrijven van wettelijk bindende teksten en verdragen. Mag ik wat dat betreft het werk noemen van *Valérie Cabane*, een Franse advocate in internationaal recht en mensenrechten en werkend bij de NGO *End Ecocide on Earth*. De mensheid wendt niet langer haar gewelddadigheid tegen zichzelf aan, maar tegen de aarde. Geplaatst tegenover een massale ontbossing en voortdurende vervuiling worden advocaten uit alle landen gemobiliseerd om een nieuwe term in de wet te bekijken: *ecocide* – de moord van de natuur. We zullen uiteindelijk een nieuwe misdaad uitgevonden hebben ... waarvoor dringend is een straf gevonden moet worden! We moeten allemaal de internationale misdaad van de ecocide erkennen. Hiervoor hebben de experts van ‘beëindig de ecocide op de aarde’ (*End Ecocide on Earth*) 17 amendementen voorbereid op het decreet van het Internationaal Strafhof te voegen aan de lijst van de ernstigste internationale misdaden – de genocide, misdaden tegen de mensheid, de misdaad van agressie en oorlogsmisdaden – nl. de misdaad van de ecocide. De amendementen zijn in de handen van vele vertegenwoordigers van landen en zijn op de eerste dag van de COP21 op 29 november 2015 in Parijs overhandigd aan Ban Ki Moon. De voorstellen zijn nog niet aangenomen maar dit initiatief toont een goed voorbeeld van hoe iemand kan bijdragen aan het vestigen van verandering voor een betere wereld – ieder op zijn of haar manier.

In wetenschappelijke termen stelt de *Gaia hypothese*, gekend als het Gaia Principe, dat levende organismen met hun anorganische omgevingen op aarde op elkaar inwerken om een synergetisch en zelfregulerend, complex systeem te vormen dat helpt om de levensvoorwaarden op de planeet te handhaven en te bestendigen. De hypothese werd door de chemicus James Lovelock opgesteld en werd in de jaren 1970 mede ontworpen door microbioloog Lynn Margulis. Lovelock noemde het idee naar Gaia – in de Griekse mythologie, Gaia uit het oud Grieks Γαῖα, “land” of “aarde”) – ze is de verpersoonlijking van de aarde en een van de Griekse oorspronkelijke godheden. Gaia is de voorouderlijke moeder van alle leven: de oermoeder aardegodheid. In 2006 verleende de Geologische Vereniging uit Londen aan Lovelock de Wollaston Medal voor het aandeel van zijn werk over de Gaia hypothese. Thema’s die verband houden met de hypothese beschrijven hoe de biosfeer en de evolutie van de organismen de wereldwijde stabiliteit van de temperatuur beïnvloeden, het zoutgehalte van het zeewater, het peil van de zuurstof in de atmosfeer, het handhaven van een hydrosfeer van vloeibaar water en andere milieuvariabelen die de bewoonbaarheid van de aarde beïnvloeden. Een theorie met zo’n groot bereik roept kri-

tiel op van enkele wetenschappers, doch met het vooruitzicht van meer en meer holistische standpunten in veel wetenschappelijk onderzoek is het nog steeds een belangrijk deel van het onderzoek. Ook buiten de wetenschappelijke wereld speelt Gaia een belangrijke rol en wij zijn verheugd om *May East* van de Gaia Education in ons midden te hebben. Zij zal in de volgende voordracht hierover veel meer vertellen.

Bestaat er een Plan voor de planeet aarde? Zoals we net hebben vermeld kennen we het moederaspect van onze planeet, of Gaia, maar we kunnen ook het vaderaspect van onze planeet ontdekken, dat een fundamentele betekenis aan het leven op deze aarde geeft. We kunnen hieraan denken als de bron van alle religies en filosofieën sinds hun bestaan op deze planeet. Wij zijn de cellen of de organen van dit gigantisch bewustzijn dat we onze planeet noemen. Door naar het vaderaspect van onze planeet te kijken transcenderen we Gaia of de eco-sophie, m.a.w. het moederaspect van onze planeet. Door naar het vaderaspect te kijken, gaan we een stap verder om dat fundamenteel wezen te vinden waarin we ons leven, bewustzijn en bestaan vinden.

We zullen tijdens dit forum verschillende voordrachten over de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG of DOD) hebben, die belangrijk zijn en alle te maken hebben met onze verwantschap met de levende aarde. Ik vermeldde al *May East* van Gaia Education. René Longet uit Genève zal spreken over *Menselijke waarden en duurzame ontwikkeling in de wereld van vandaag*. En Takeo Inamura en Takeshi Muranaka van Imacocollabo in Tokio, zullen spreken over hun SDG spel: het *Agenda 2030 spel*. Maar sta me toe enkele momenten na te denken over het woord 'resonantie' en dit vanuit twee gezichtspunten. Een kenmerk van onze aarde en resonanties is het verschijnsel van de Schumann resonanties. Wat zijn Schumann resonanties?

Schumann resonanties zijn een fysiek verschijnsel, of nauwkeuriger een elektrisch verschijnsel. Op elk ogenblik zijn er op aarde ongeveer 2000 onweersbuien, die samen zo'n 50 bliksems per seconde voortbrengen. Elke bliksemschicht – een elektrische ontlading – schept elektromagnetische golven die rond de aarde cirkelen, gevangen tussen de oppervlakte van de aarde en een bovengrens, genoemd de ionosfeer, op ongeveer 55 km hoogte. Enkele van die golven – indien ze de juiste golflengte hebben – versterken elkaar en scheppen zo een zich herhalende atmosferische hartslag, gekend als de *Schumann resonantie*. Deze resonantie biedt een bruikbaar instrument om de weersomstandigheden op aarde, haar elektrisch milieu, enz., te analyseren. Schumann resonanties ontstaan bij uiterst lage frequenties die zo laag kunnen zijn als 7,8, 14, 20, 26, 33, 39 en 45 Hertz, met een dagelijkse schommeling van +/- 0,5 Hertz. Dit is zowat honderdduizend keer lager dan de laagste radiogolven die gebruikt worden om signalen naar onze AM/FM radio te sturen. De Schumann resonanties, voorspeld in 1952, werden voor het eerst begin jaren 1960 betrouwbaar gemeten. Sinds toen hebben wetenschappers ontdekt dat variaties in de resonanties overeenkomen met de veranderingen van de seizoenen, de zonne-activiteit, en de activiteit in het magnetische milieu van de aarde, in het aantal waterdeeltjes in de atmosfeer, en nog andere aarde gebonden verschijnselen. Vele tientallen jaren geleden zou het gebied van de energetische geneeskunde beschouwd worden als een randverschijnsel van de wetenschap of van de klassieke geneeskunde. Omdat de derde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling gaat over een goede gezondheid en welzijn, is het duidelijk dat de uitdagingen waar de gezondheid van de mensen vandaag voor geplaatst staan niet enkel door de klassieke geneeskunde kunnen worden opgelost. Bijna elke dag verschijnen er verhandelingen, boeken, klinische studies en wetenschappelijke publicaties die verwijzen naar succesvolle medische toepassingen met van alle soorten energieën en die hun weg naar het publiek vinden. Is het toeval dat het menselijke brein, gezien vanuit het standpunt van trilling, gekenmerkt wordt door verschillende golven, genoemd alfa, bèta, gamma, delta golven waarbij de alfa golven in de zelfde frequentieband liggen als de laagste Schumann resonanties? Recente studies op het gebied van de zogenoemde Gepulseerde Elektromagnetische Veldtherapie tonen aan dat er in de frequentiebandbreedte tussen 0 tot 30 Hz veel meer overeenkomsten en wisselwerkingen zijn tussen onze cellen (en lichamen) en de aarde. De tijd ontbreekt me om dieper op dit onderzoeksgebied in te gaan.

Een ander soort resonantie voorgesteld door een Britse wetenschapper Rupert Sheldrake wordt de *morfische resonantie* genoemd. Deze werd voor het eerst in 1981 voorgesteld en later in 1988 verder ontwikkeld. Het is dus niet iets nieuw, maar het is vandaag nog steeds een veelbelovende hypothese. Morfische resonantie is een proces waarbij zichzelf regulerende systemen een herinnering uit voorgaande gelijksoortige systemen wordt overgedragen. De hypothese van de morfische resonantie leidt naar een radicaal nieuwe interpretatie van de geheugenopslag in het brein en van de biologische erfelijkheid. Herinneringen moeten niet worden opgeslagen op materiële plaatsen in het brein, die meer zijn zoals TV ontvangers in plaats van als videorecorder die inzoomen op de invloeden uit het verleden. En de biologische erfelijkheid hoeft helemaal niet in de genen te zijn gecodeerd, of in de epigenetische aanpassingen van de genen; veel hangt daarbij af van de morfische resonantie van voorgaande leden van de soort. Elk individu erft zo van de voorgaande leden van de soort een collectief geheugen, en draagt zelf ook bij aan dat collectief geheugen, waarbij zo andere toekomstige leden van de soort worden beïnvloed. Laten we kijken naar een voorbeeld. Tot ongeveer de jaren 1950 werden in Groot Brittannië de dekseltjes van de melkflessen gemaakt uit karton. In 1921 werden in Southampton vogels, pimpelmezen,

nauwlettend geobserveerd wanneer ze op de melkflessen zaten en met hun bek het kartonnen dekseltje er af trokken, om zo de crème van de melk op te drinken. Even later was dit tafereel te zien op 50 km daarvandaan en daarna ook op 100 km ervandaan. De gewoonte van de pimpelmees werd over heel Groot Brittannië tot 1947 in kaart gebracht, en tegen die tijd werd die gewoonte min of meer een universele gewoonte. Een zorgvuldige studie kwam tot de conclusie dat dit minstens 50 keer zou moeten zijn “uitgevonden”. Bovendien verliep de verspreiding van de gewoonte met de tijd steeds sneller. In andere delen van Europa waar de melkflessen op de deurdrempel werden geleverd, zoals in Scandinavië en Nederland, stak in de jaren 1930 de gewoonte ook de kop op en verspreidde zich op eenzelfde manier. Door de Duitse bezetting van Nederland eindigde de levering van melk van 1939-1940. Deze werden pas hervat in 1948. Omdat pimpelmezen slechts twee of drie jaar leven, waren er in 1948 waarschijnlijk geen levende pimpelmezen meer van toen de melkflessen nog werden geleverd. Maar toen de levering van de melk in 1948 werd hervat, begon het openen van de flessen door pimpelmezen snel weer en dit op zeer afgelegen plaatsen in Nederland en dit verspreidde zich uiterst snel tot dat het binnen een jaar of twee wereldwijd terug was. Dit voorbeeld toont de evolutionaire verspreiding aan van een nieuwe gewoonte die waarschijnlijk niet genetisch is maar eerder afhangt van een soort collectief geheugen dank zij de morfische resonantie.

Waarom spreek ik hierover? Wel, soms kunnen we overdonderd worden door het nieuws dat onze huiskamer binnen stroomt via mobiele telefoons of televisie. Nieuws dat moeilijk te rijmen is met onze ideeën van broederschap, de ene mensheid, samenwerking, samen delen, enz. En we vragen ons af wat we als een individu van goede wil, kunnen doen om al dat nieuws te compenseren. Kunnen we hoe dan ook maar enig verschil maken? De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030 zijn gepland tegen 2030! Dat is vanaf nu nog slecht 12 jaar. Zullen we dat halen, al deze 17 doelstellingen, of enkele? Opnieuw, kunnen we hoe dan ook maar enig verschil maken?

Ik hoop dat het hierboven vermelde voorbeeld duidelijk maakt wat het antwoord is: *Ja!* Goede wil is een enorme kracht die gebruikt kan worden om over de hele planeet juiste menselijke verhoudingen te vestigen. Door goede wil in onze omgeving, onze familie, onze gemeenschappen toe te passen en door onze inspanningen vol te houden zullen we niet de hele wereld in een keer veranderen, maar zullen we bijdragen aan de verspreiding van deze energie van goede wil zodat deze uiteindelijk een universele gewoonte kan worden. Dit is op dit ogenblik de taak voor alle mannen en vrouwen van goede wil. We hebben hierboven gezien dat er verschillende tijdsschalen bestaan, tenminste in onze perceptie van de tijd. Het kan eenvoudiger en sneller zijn om onszelf te veranderen. Doch uiteindelijk zal dat ook de wereld veranderen. En als het nieuws op onze televisie anders lijkt aan te tonen, kan ik twee mogelijkheden aanbevelen: ofwel zet uw televisie uit, ofwel verdubbel uw inspanningen om juiste menselijke verhouding te vestigen door middel van goede wil. Of misschien kunt u beide doen! Juiste verhoudingen zijn nooit gebaseerd op angst. Juiste menselijke verhoudingen zijn gebaseerd op vertrouwen. En goede wil is liefde in actie!

Ook is het feit al vermeld dat gebeurtenissen zich sneller voordoen dan ooit voorheen. Dit is geen illusie, het is een feit. Verandering kan dus (en zal) ook sneller plaats vinden – in onze eigen levens en in de wereld. Ik ben deze voordracht begonnen met een citaat van de wijlen Kofi Annan en sta me toe met een ander citaat van hem te eindigen:

We moeten de hoop levend houden en er naar streven om beter te doen.

* * *

DODS: KADER VAN EEN NIEUW REGENERATIEF VERHAAL

May East

Opmerking: de volgende tekst is afkomstig van de website van Gaia Education (<https://gaiaeducation.org>)

We staan voor de uitdaging om de menselijke aanwezigheid op aarde collectief te herontwerpen. NU is de tijd om de planetaire impact van de mensheid te transformeren van overwegend degeneratief naar regeneratief! Het zijn onze generatie, de mensen die vandaag de dag leven, die worden geconfronteerd met de taak om de gezonde, levensondersteunende functies van maritieme en terrestrische ecosystemen overal ter wereld te regenereren. Op die manier creëren we de basis voor bloeiende lokale gemeenschappen en vibrant circulaire bio-economieën. We kunnen een eerlijker verdeling van hulpbronnen creëren door middel van wijdverspreide global-locale samenwerking, terwijl we leren leven binnen de grenzen van de planeet. Dit is de belofte die voor ons ligt, als we samen over sectoriële, nationale en ideologische scheidslijnen heen komen om samen te werken bij de uitvoering van de Agenda voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties voor 2030 op lokaal, regionaal en mondiaal niveau. Het is tijd om aan de slag te gaan - één gemeenschap per keer!

De DOD's Training for Multipliers is ontworpen om de capaciteit van facilitators en multipliers van de belangrijke discussie over hoe de 17 DOD's en hun 169 doelstellingen op lokale en regionale schaal te implementeren op een manier die zorgvuldig is aangepast aan de bioculturele uniciteit van elke locatie. Deze vraaggestuurde training is bedoeld om het onderwijs over DOD's te helpen en lokale gemeenschappen te betrekken bij een proces dat de als top-down doelstellingen van de Verenigde Naties op te vatten als zinvolle projecten die lokaal relevant zijn en door de gemeenschappen zelf in samenwerking worden uitgevoerd.

De DOD's Flashcards bevatten meer dan 200 vragen die relevant zijn voor de vier dimensies van Gaia Education's hele systeembenadering van duurzaamheid (sociaal, ecologisch, economisch en wereldbeeld). Deelnemers zullen deze vier dimensies van elk van de 17 DOD's in vraaggerichte gesprekken in kleine groepen samenbrengen om op een collaboratieve manier acties en oplossingen te identificeren die gericht zijn op het implementeren van de wereldwijde doelen op manieren die relevant zijn voor hun leven en hun gemeenschappen. Dit is een effectieve manier om DOD's te onderwijzen en lokale gemeenschapseigendom van de DOD's te creëren.

Om de 'Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling - één gemeenschap per keer' te realiseren, moeten we brede cultureel-creatieve gesprekken faciliteren die kunnen leiden tot gedragsverandering door mensen ter plaatse in staat te stellen om oplossingen te co-creëren in overeenstemming met lokale ecosystemen en cultuur. Door deel te nemen aan deze DOD Training voor Multipliers krijgt u de kans om deel te nemen aan dergelijke gesprekken en leert u een gemakkelijk te herhalen proces om in de toekomst zelf meer van deze gesprekken te faciliteren.

Met ons nieuwe DOD Multipliers Handboek willen we alle verandering-makers helpen om DOD's te onderwijzen en community-gerichte gesprekken over lokale DOD-implementatie op gang te brengen.

* * *

* * *

PAUZE

* * *

1) MALAISE IN ONZE BESCHAVING...

Laten we beginnen met enkele citaten, die denk ik, de toon geven van wat wij kunnen aanvoelen, geconfronteerd zijnde met de toestand van de wereld:

- *“Wij moeten ons noch superieur, noch inferieur voelen ten opzichte van de andere wezens van het universum, wat zij ook mogen zijn”* (Thierno Bokar, 1875-1940)¹
- *“Om te voorkomen dat de vervuiling voor altijd onze wereld verandert, moeten we beginnen met onze manier van denken over de economie volledig te transformeren”.* (Naomi Klein)²
- *“Het is de hele economie die zich moet wijden aan dienst van de mens en van al wat leeft”.* (René Passet)³
- *“Ongelukkigerwijs zijn de Afrikanen (...) gericht op het beloofde Land van de Moderniteit, dat zij interpreteren in termen van hebben en niet van zijn”.* (Joseph Ki-Zerbo, 1922-2006)⁴
- *“We moeten een einde maken aan deze krankzinnige race die leidt tot het willen hebben van altijd meer geld”.* (Gandhi)⁵
- *“Nostalgie van een mystieke gemeenschap die het contact verloren heeft met de natuur achtervolgt nog steeds de westerse mens”.* (Mircea Eliade)⁶
- *“Onze in hokjes verdeelde manier van weten produceert wereldwijde onwetendheid”* (Edgar Morin)⁷ die ook gezegd heeft dat we ons niet tevreden moeten stellen met aan het licht brengen, maar dat we moeten verklaren.

Wat kan ons in deze context het besef van duurzame ontwikkeling brengen?

Het concept van duurzame ontwikkeling is iets meer dan 30 jaar geleden geboren, als resultaat van overdenkingen door de Commissie van de Verenigde Naties over het milieu en de ontwikkeling. Deze twee ideeën kwamen voort uit compleet verschillende dynamieken:

- ontwikkeling die de bezorgdheid vertegenwoordigt om ervoor te zorgen dat alle mensen op Aarde toegang hebben tot hun basisrechten, basisbehoeften: water, sanitaire voorzieningen, voedsel, gezondheidszorg, huisvesting, inkomen, sociale bescherming ...
- het milieu, het besef van de eindigheid en kwetsbaarheid van de hulpbronnen van de Planeet, die niet meer kan geven dan ze heeft.

Deze twee bewegingen, sinds het einde van de dekolonisatie, voor de ontwikkeling, sinds de jaren 1970, voor het milieu, zouden kunnen leiden tot uiteenlopende oriënteringen, terwijl ze beide centraal op de internationale agenda staan en in dit opzicht worden gepromoot. Het was de missie van de Commissie voor milieu en ontwikkeling van de Verenigde Naties, bekend als de commissie Brundtland, genoemd naar haar president, om tot een synthese te komen.

Zo is in 1987 het concept van een duurzame ontwikkeling geboren, uitgaande van programma's en engagementen van de Verenigde Naties op deze gebieden. Ofwel *“ontwikkeling die voldoet aan de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om aan de behoeften te voldoen, in gevaar te brengen* Ofwel: *“een ontwikkeling die voldoet aan de behoeften van het heden zonder het vermogen te compromitteren van toekomstige generaties om aan de hunne te voldoen. Twee concepten zijn inherent aan dit besef: het concept van behoeften, en meer in het bijzonder van de meer straatarmen, aan wie de hoogste prioriteit moet worden gegeven, en het idee van de beperkingen (...) van het vermogen van het milieu om te reageren op de actuele behoeften en van diegenen die nog komen gaan”.*

Duurzame ontwikkeling is een concept tegelijkertijd economisch, cultureel en politiek. Maar het is ook een strijd, de weg is nog lang – terwijl de tijd opdraait.

¹ Bâ, Hampaté A. *Vie et enseignement de Tierno Bokar*, Paris, Seuil coll. Sagesses n° 23, p. 151

² Klein N., *Tout peut changer, Capitalisme et changement climatique*, Actes Sud, Arles 2015

³ Passet R., *L'économique et le vivant*, Payot, Paris 1979

⁴ Duchatel J., Rochat F. (Ed.), *Joseph Ki-Zerbo, Recueil de textes introduit par Lazare Ki-Zerbo*, CETIM, Genève 2015

⁵ Gandhi M., *Tous les hommes sont frères, vie et pensée du Mahatma Gandhi*, UNESCO, Paris 1958, réédité Coll. Folio n° 130, NRF, Paris 2015, p. 217

⁶ Eliade M., *Occultisme, sorcellerie et modes culturelles*, Gallimard, Coll. Essais, Paris 1978, p. 25

⁷ Morin E., *La voie pour l'avenir de l'humanité*, Hachette Pluriel, Paris 2012

Economisch: het gaat er om over te gaan naar een inclusieve economie, van nut en algemeen welzijn. Het Milieuprogramma van de Verenigde Naties definieerde het in 2011 zo: Duurzame Economie *"is een economie die resulteert in een verbetering van het welzijn van de mens en van de sociale rechtvaardigheid, terwijl het op een aanzienlijke manier de milieurisico's en de schaarste aan hulpbronnen vermindert"*⁸.

Cultureel: het is een paradigmaverschuiving: een balans tussen behoeften en middelen, zijn en hebben, vandaag en morgen, noord en zuid, mensheid en natuur. Het concept van vooruitgang veranderen, zich in ruimte en tijd inschrijven, over verantwoordelijkheid praten, op lange termijn.

Politiek, of liever gezegd, politieke organisatie: een inclusief bestuur, een herbevestiging van de verordening, tegen de neoliberale ideologie van de zelfregulering van de economie. Deze theorie is onjuist, omdat heel wat kosten niet in de prijzen zijn geïntegreerd, dus de markt is dagelijks scheef; overigens geen markt zonder regelgeving, geen regelgeving zonder markt.

De staat is hier garant voor de rechtvaardigheid, van zwake tegenover sterke, ze informeert, geeft informatie en energie, is transparant, efficiënt, geeft rekenschap, legt waarden vast, stelt doelen. . De grote uitdagingen met betrekking tot de territoriale dimensie vereisen mondiale regulering; financiële stromen, migratiestromen, klimaat, oceanen en biodiversiteit overstijgen alle nationale grenzen; net als voor de lokale bevolking is dit de plaats waar de verandering plaatsvindt.

2) VAN CONCEPT TOT ACTIE

De fasen van de realisatie van duurzame ontwikkeling worden uitgestippeld door de grote internationale topontmoetingen.

De Earth Summit van 1992, die de ondertekening van de biodiversiteits- en klimaatconventies heeft gezien (alles was geschreven, maar we waren er niet klaar voor noch om het te horen noch om het te doen), de Verklaring van Rio⁹ met zijn 27 beginselen, waaronder die van voorzorg of de gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheid van de Staten. Maar ook het programma van Agenda 21 (voor de 21ste eeuw), waarin de te implementeren oriëntaties worden beschreven en diegenen die medespelen worden gemobiliseerd in 40 hoofdstukken en meer dan 250 bladzijden.

Tien jaar later was er de Wereldtop van duurzame Ontwikkeling 2002 in Johannesburg¹⁰ die *"een radicale wijziging vroeg in de manier waarop samenlevingen produceren en consumeren"*.

Op 8 september 2000 keurde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de Millenniumverklaring goed¹¹ en beklemtoonde de essentie ervan in acht Millennium Ontwikkelingsdoelen, de MDG's¹² die tegen 2015 moesten worden bereikt. De ambitie was om extreme armoede en honger uit te bannen, zorgen voor basisonderwijs voor iedereen, bevordering van gendergelijkheid en de autonomie van vrouwen, vermindering van sterfte van kinderen van onder de vijf jaar. En ook om de gezondheid van moeders te verbeteren, hiv/aids, malaria en andere ziekten te bestrijden, een duurzaam milieu te garanderen en een wereldwijd partnerschap voor ontwikkeling op te zetten.

En ten slotte werd in juni 2012 de conferentie van de Verenigde Naties over duurzame ontwikkeling gehouden, ook bekend als *Rio + 20*. Haar thema's waren "de bijdrage van de groene economie in de strijd tegen armoede" en "het institutionele kader voor duurzame ontwikkeling". Een van de besproken kwesties was om het systeem te definiëren dat na 2015 de 8 Millenniumdoelen door 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen zou vervangen.

Volgens het einddocument van de conferentie getiteld *"The World We Want (De Wereld die we wensen)"*¹³, zouden de DOD's *"de Millenniumdoelstellingen niet moeten vergeten"* (§ 246) terwijl ze *"concreet, beknopt en gemakkelijk te begrijpen zijn, in beperkt aantal, ambitieus, wereldwijd van aard en waarschijnlijk in alle landen zullen worden toegepast, rekening houdend met hun respectieve realiteit, hulpbronnen en ontwikkelingsniveau, alsook*

⁸Naar een groene economie Nairobi 2012, p. 9 www.unep.org/french/greenconomy

⁹www.un.org/french/events/rio92/rio-fp.htm

¹⁰Actieplan§14 <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/636/94/PDF/N0263694.pdf?OpenElement>

¹¹<http://www.un.org/french/millennaire/ares552f.pdf>

¹²<http://www.un.org/fr/millenniumgoals/background.shtml>

¹³https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216-l-1_french.pdf.pdf

met hun nationale beleid en prioriteiten (§ 247)”. Een enorm programma, waarvan men zich terecht zou kunnen afvragen of het gerealiseerd zal kunnen worden.”

Welnu, eind september 2015 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het document Transforming Our World aangenomen: *Het programma voor duurzame ontwikkeling aan de horizon van 2030 (of Agenda 2030)*¹⁴. Vijftien pagina's op de 38 van het document zijn gewijd aan de opsomming van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen en hun doelstellingen, gepresenteerd als “geïntegreerd en onafscheidelijk” (§ 18 Agenda 2030)¹⁵.

Door dit te doen hebben de Verenigde Naties, zeer concreet en op een adequate manier, via een onderling verbonden systeem, de prioriteiten voor de mensheid gedefinieerd, als deze het respect voor de mensenrechten en de waarden van samenleven wil handhaven. Agenda 2030 presenteert via het DOD-systeem een duidelijke, begrijpelijke, universele en operationele definitie van de geactualiseerde kwesties van het concept van duurzame ontwikkeling. Het biedt aan alle medespelers hetzelfde leesraster, waardoor uitwisselingsplatformen en genomen toezeggingen worden vergemakkelijkt.

Door financiële stromen te beheren volgens de behoeften van de mensheid zoals gedefinieerd door de DOD's, zal men de toegewezen taken met succes kunnen uitvoeren; het is duidelijk de heroriëntatie van publieke investeringen en met name van de particuliere sector op de inhoud van de DOD's die de sterkste hefboom vormt. Er kan worden gezegd dat de economie duurzaam zal zijn of niet zal zijn, net zoals kan worden gezegd dat duurzaamheid economisch zal zijn of niet zal zijn.

3) DE ECONOMIE ZAL DUURZAAM ZIJN OF ZIJ ZAL NIET ZIJN

Het goede nieuws is dat er tegenwoordig in zowat elke economische activiteit, aanbiedingen zijn die voldoen aan de eisen van duurzaamheid. Maar het slechte nieuws volgt onmiddellijk: hoewel ze de gemeenschappelijke norm zouden moeten zijn, blijven duurzame goederen en diensten grotendeels beperkt tot nichemarkten.

Waarom deze blokkade, wanneer we weten hoe het moet, terwijl bedrijfsmodellen en technieken er zijn? En dat er veel goede wilsbeschikkingen zijn, zoals de sociale en solidaire economie of eerlijke handel, twee voorkeuren in de wereld van vandaag, van wat de economie van morgen zou moeten zijn. Maar ook duurzame financiën, hergroeperingen van verantwoorde en vooruitstrevende bedrijfscombinaties zoals B-Corp¹⁶.

Helaas beseffen we dat de innovatieve producent, die diensten of goederen van ethische, ecologische, sociale en milieubewuste kwaliteit aanbiedt, nog teveel wordt genegeerd door de markt en de keuzes van de consument. De producent neemt alle risico's - de consument nauwelijks ... Daar de deugd ongelijk wordt verdeeld en de talrijke verleidingen er zijn, is vrijwillige actie niet genoeg.

Bedrijven zullen altijd winst proberen te verkrijgen, maar

- 1) door activiteiten met een positieve ecologische en sociale impact, dat wil zeggen, zich inschrijvend voor cycli van leven en nut
- 2) met een afgetopte winstgevendheid en
- 3) op een inclusieve en participatieve manier.

Voor de dagelijkse vervanging van een productiviteitsgeoriënteerde, kortetermijnvisie, inegalitaire en onverantwoorde systemen hebben we de inclusieve economie, en hoewel er een aantal te openen sloten en te onderdrukken ontmoedigingen zijn, blijft het doel om de verschillende financiële, ecologische doelstellingen en sociale voordelen op elkaar af te stemmen.

1. Financiële stromen in de goede richting oriënteren

Niet alleen blijft veel van de investeringen in niet-duurzame, niet-deugdzame, richtingen doorgaan, zie destructieve zoals steenkool, het nucleaire of de agro business. Maar er is ook alles dat men het Darknet van de economie kan worden noemen, waar per jaar verdwijnen:

¹⁴http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=F

¹⁵<https://www.are.admin.ch/are/fr/home/developpement-durable/cooperation-internationale/agenda-2030-pour-le-developpement-durable/onu-les-grandes-etapes-du-developpement-durable/1987--le-rapport-brundtland.html>

¹⁶<http://bcorporation.eu/switzerland>

- Belastingvrije fondsen: \$21'000 miljard tot \$32'000 miljard (cijfer voor 2010, volgens Tax Justice Network)¹⁷
- Corruptie en verduistering: \$2.600 miljard ¹⁸.
- Jaarlijkse uitgaven voor bewapening: \$2.166 miljard in 2016, volgens de Wereldbank, - waarvan een derde (\$714 miljard) alleen al voor de Verenigde Staten¹⁹.
- Georganiseerde misdaadvolume: \$1.600-2.200 miljard/per jaar, waarvan een kwart als gevolg van drugs-handel (tussen \$426- \$652 miljard), volgens het Bureau van de Verenigde Naties voor Drugs en Criminaliteit²⁰.
- Totale kosten van roken: \$1.436 miljard²¹.
- Voor advertenties: \$578 miljard²².
- Bedragen tussen 2001 en 2008 door de Verenigde Staten in Irak gestoken: \$3'000 miljard, volgens Joseph Stiglitz Nobelprijs voor de economie.

Totaal: enkele 35'000 miljarden \$ per jaar!

Om het geheel van de 17 SDG's te behalen en daarmee de wereld naar duurzaamheid te leiden, zou het nodig zijn om tussen \$5.000 en \$7.000 miljard per jaar te investeren. We kunnen niet zeggen dat dit geld niet bestaat! En dit is echt het geheel van investeringen dat gericht moet zijn rondom duurzaamheid.

2. Een wereldwijde sociale standaard

Bedrijven en werknemers hebben te maken met een constante **sociale en loonmatige onderbieding**. Welnu, er bestaan verschillende ILO-conventies (Internationale Arbeidsorganisatie)²³. Ze voorzien in het verbod op dwangarbeid en kinderarbeid, discriminatie op alle niveaus en dwang en garanderen fatsoenlijke lonen en werkuren en het recht op collectieve onderhandelingen.

Als de Staten deze basisregels zouden willen toepassen, zou dit meteen een minimale wereldwijde standaard definiëren. Wat sociaal en milieugevaarlijk is, mag niet worden gedaan en moet worden verboden: verbod op kinderarbeid, verbod op discriminatie, maar ook een verbod op gevaarlijke chemische stoffen, zoals men asbest, kwik en stoffen die de ozonlaag aanvallen, heeft verboden. En het voorzorgsbeginsel moet strikt worden toegepast

3. De waarheid van kosten en prijzen

De prijs van fossiele brandstoffen dekt niet de kosten die het gevolg zijn van de klimaatverandering en vele andere soorten vervuiling, zoals splijtbaar materiaal, het langdurige beheer van radioactief afval of de ontmanteling van kernreactoren. En erger nog: we subsidiëren ze direct of indirect. De jaarlijkse kosten van de negatieve externe effecten voor energie bedragen 5.300 miljard dollar, zoals geschat door het IMF voor 2015²⁴. De externe effecten van het wegverkeer in Zwitserland worden officieel geschat op 10 miljard CHF/ per jaar²⁵. Dit alles wordt overgedragen op anderen en toekomstige generaties en de prijzen en daarmee de keuzes die dagelijks op de markt worden gemaakt, worden ernstig verstoord. Positieve externe effecten die er niet in slagen om een investering in overeenstemming met de marktprijzen te vinden, zullen moeten worden gesubsidieerd; negatieve externe effecten moeten zo veel mogelijk worden belast; koolstofbelasting op het niveau van de negatieve externe effecten is een belangrijke stap die moet worden genomen.

¹⁷ http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_120722.pdf

¹⁸ <http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2017/12/09/20002-20171209ARTFIG00019-trois-chiffres-edifiants-demonstrent-que-la-corruption-gangrene-le-monde.php>

¹⁹ <https://www.planetoscope.com/comptes-publics/294-depenses-militaires-dans-le-monde.html>

²⁰ https://www.unodc.org/wdr2017/field/Booklet_5_NEXUS.pdf

²¹ <http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2017/01/31/20002-20170131ARTFIG00069-le-terrifiant-cout-du-tabagisme-pour-l-economie-mondiale.php>

²² <http://www.cbnews.fr/conseils/les-depenses-publicitaires-mondiales-en-croissance-de-41-en-2018-selon-zenith-a1039182>

²³ www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--fr/index.htm

²⁴ <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2015/wp15105.pdf>

²⁵ Environnement statistique de poche 2018, p. 37, OFEV, Berne 2018 <https://www.bfs.admin.ch/bfs/fr/home/statistiques/espace-environnement.assetdetail.5846366.html>

4. Rekening houden met de waarde van de dienstverleningen van de natuur, ecosysteemdiensten genoemd ²⁶

Het heersende economische model onttrekt hulpbronnen aan de natuur en zet ze om in afval, zonder zich verantwoordelijk te voelen voor het vermogen van de natuur om hulpbronnen te produceren en afval te verwerken. Het is niet de koopwaar, maar de rekeningen, nationaal en zakelijk, verplichten om ze niet langer als nulwaarde te beschouwen. We registreren de kosten van hun winning, verwerking, transport en marketing, maar niet hun schaarste, wat hun vervangingswaarde is. Agroscope, het Zwitserse federale instituut voor landbouwonderzoek, heeft de waarde van de bestuiving door bijen voor de landbouw geschat op 350 miljoen CHF²⁷ per jaar.

5. Het recht van de naamloze vennootschap hervormen: Of het nu gaat om eigendomstitels in private of publieke handen, de bestuurders van naamloze vennootschappen zijn wettelijk verplicht hun financiële waarde te maximaliseren. Het is noodzakelijk om van de aandeelhouderswaarde, of de enige belangen van de aandeelhouders, naar de waarde van de belanghebbenden te gaan, of te wel om rekening te houden met de belangen van de werknemers, de consumenten, de plaatsen van implantatie, het milieu, de gemeenschap.

Men moet ook het recht van de naamloze vennootschap wijzigen om op hetzelfde niveau de financiële, ecologische en sociale winstgevendheid te beschouwen en in het recht de ecologische en sociale verantwoordelijkheid van de bedrijven vast te leggen.

6. Verschuiving van geglobaliseerd gigantisme naar solidariteit Relocatie, Remobilisatie van territoriaal potentieel Uitwisselingen ja, maar rechtvaardig en op basis van lokale empowerment, valorisatie van lokale knowhow.

7. Ten slotte onttrennen deze universeel gebruikte, maar gedeeltelijk en bevooroordeelde indicator genaamd BNP

Als praktisch de enige referentie in de in aanmerking komende gebieden, negeert het alles wat geen monetaire functie heeft.... en voegt appels en peren bij elkaar op: alles wat binnenkomt wordt verwelkomd. Het is nu meer dan tijd om het te vervangen door indicatoren van duurzame ontwikkeling, van menselijke ontwikkeling of - zoals het voorbeeld van Bhoutan²⁸ laat zien - van nationaal geluk, of het begrip ecologische voetafdruk, een benadering die in de tweede helft van de jaren negentig is ontwikkeld door Mathis Wackernagel, gevestigd in Californië en geboren in Basel.

Het omvat geen sociale aspecten ("sociale voetafdruk"), maar het verband is duidelijk: predatie over hulpbronnen leidt tot een verdieping van de ongelijkheden en een toename van conflicten over de toegang tot hulpbronnen. Een duurzaam gebied is dus een gebied dat zijn sociale cohesie vergroot, zijn ecologische voetafdruk ²⁹ verkleint en zijn economische structuur consolideert.

De correctie van deze 7 punten of hoofdzonden van de economie, zal het mogelijk maken dat de problematische economie van het vicieuze kapitalisme in plaats daarvan een deugdzzaam kapitalisme wordt.

4) DE OVERGANG CONCREET GEZIEN

De overgang verloopt via een hiërarchie van behoeften, een heroriëntering van de huidige economie. Gaan naar duurzaamheid is bijvoorbeeld individueel en collectief:

- Bevordering van solidariteitsverplaatsing, zorgen voor lokale werkgelegenheid.
- Geef de voorkeur aan goederen en diensten met een goede ecologische en sociale kwaliteit. Energetisch opruimen van de woningvoorraad en daardoor kleine en middelgrote bedrijven bevorderen, hernieuwbare energie leveren in plaats van splijtbaar en fossiel, positieve gebouwen generaliseren.
- iemands winstgevendheid verkrijgen door onderhoud en reparatie, en niet door georganiseerde obsessievermindering; op weg naar een functionele, circulaire economie ...

²⁶ www.teebweb.org

²⁷ Agroscope De bestuiving door de bijen eveneens belangrijk voor de grote teelt, 12 september 2017. <https://www.agroscope.admin.ch/agroscope/fr/home/actualite/service-medias/communiqués-pour-medias.msg-id-68070.html>

²⁸ <http://www.grossnationalhappiness.com/wp-content/uploads/2017/01/Final-GNH-Report-jp-21.3.17-ilovepdf-compressed.pdf>

²⁹ www.footprintnetwork.org [www.wwf.ch/fr/agir/experience.../calculateur d empreinte](http://www.wwf.ch/fr/agir/experience.../calculateur_d_empreinte)

- Ruimten ontwikkelen die gunstig zijn voor de biodiversiteit voor het welzijn van iedereen.
- Haal de link aan met lokale, agrarische productie en bevorder agro-ecologie als de enige manier om de planeet te voeden zonder verspilling van de bodem.
- Bevorder samenwerkingsacties ten gunste van duurzame ontwikkeling met lokale partners die in zuidelijke landen wonen, aangezien we op dezelfde planeet leven.
- Verbetering van de kwaliteit van leven door gereorganiseerde mobiliteit.
- Versterk de sociale en solidaire economie en eerlijke handel.

Tot slot hebben de verkiezingen van Trump duidelijk onderstreept dat we behoorlijk betrokken zullen raken bij de overgang - afgezien van de cirkel van overtuigde mensen, in het bijzonder de populaire klasse - alleen door een discours over werkgelegenheid. Werkgelegenheid (of inkomen!) vertegenwoordigt het verbindende thema, of een smalle deur waardoor duurzaamheid kan bewegen.

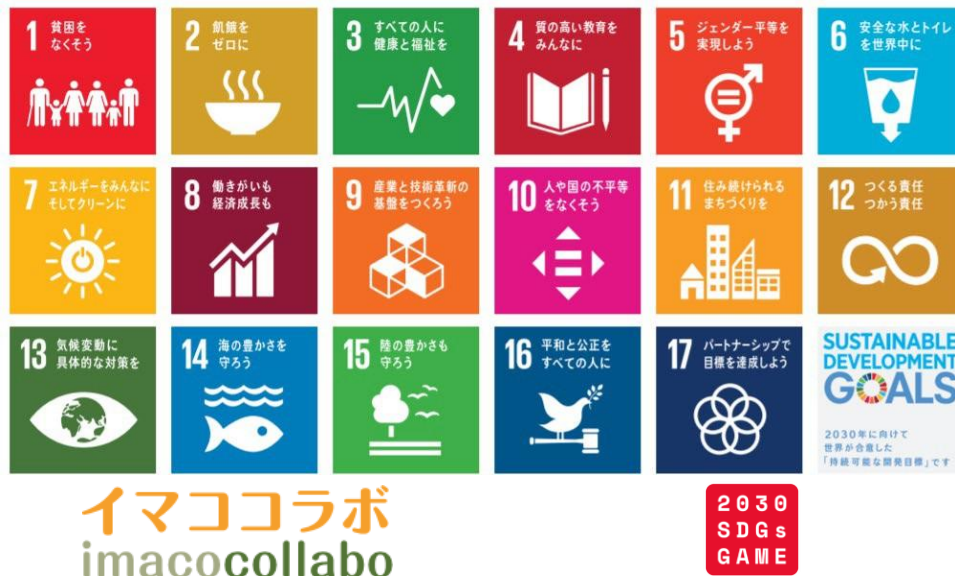
Dit brengt ons terug naar een soort drie-eenheid balans: tussen de mensheid en de natuur, binnen de mensheid en binnen ieder van ons.

* * *

IS DE "2030 AGENDA" EEN SPEL?

Takeo Inamura & Takeshi Muranaka

Waarom speelden meer dan 30.000 mensen van bedrijven, overheid, onderwijs en maatschappelijke organisaties het spel?

- Onze initiatieven
- Wat is het "2030 SDG Spel"?
- De ontwikkelingen en ons zakelijk concept
- Hoe het "2030 SDG Spel" te spelen
- Samenvatting

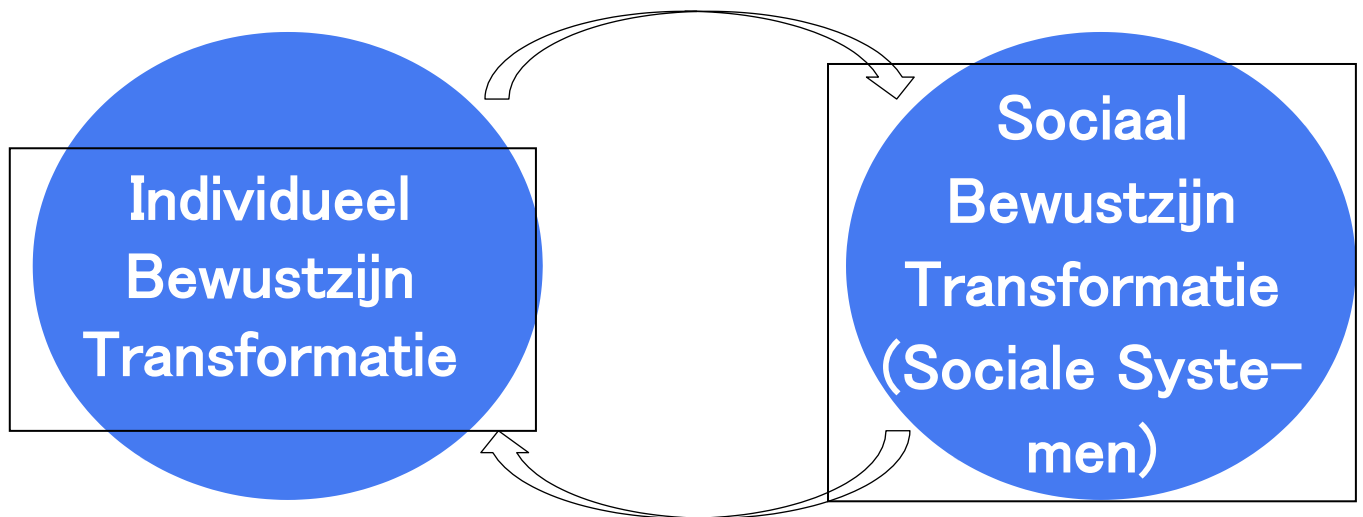
Wat zou ons misleiden?

- Van VN medewerkers vernamen we dat er net voor de lancering van de DODs een discussie plaats vond.
- De 17 iconen zijn zeer kleurrijk en opvallend maar dit zou misleidend kunnen zijn. Deze iconen staan los van elkaar maar het lijkt alsof er geen verband tussen bestaat.
- De 17 iconen werden dus gepubliceerd samen met die ene ronde icoon.
- Omdat ze onderling verbonden zijn kan elk ervan het beginpunt zijn.
- Bijvoorbeeld: wanneer we voedsel of een product kopen, kunnen we op de achterkant zien hoe het geproduceerd werd

**"De wereld is verbonden" en
"Ik kan ook een begin punt zijn"**

Onze initiatieven

De transformatie van individueel bewustzijn en gedrag transformeren het sociaal bewustzijn.

De transformatie van de sociale systemen transformeren ons bewustzijn en gedrag.

Wij bevorderen deze cyclus en scheppen zo meer voldane individuen en een duurzame gemeenschap.

Wat is het “2030 SDG Spel”?

Het 2030 SDGs Spel kan op meerdere manieren gespeeld worden, een persoonlijk spel, gebaseerd op kaarten die de “werkelijke wereld” in het jaar 2030 simuleren. Het 2030 SDGs Spel werd in 2016 in Japan ontworpen..

De ervaring van het spel is in Japan een krachtig en invloedrijk sociaal fenomeen geworden, en verwierf grote mediabelangstelling en heeft nu meer dan 30.000 deelnemers bereikt.

De evenementen van het *2030 SDG Spel* worden gehouden binnen ondernemingen, regeringen, opvoedingsinstellingen en gemeenschappen, en heeft nu 300 geoefende begeleiders binnen de snel groeiende gemeenschap in Japan.

We hebben besloten om vanaf 2018 dit spel wereldwijd te verspreiden, en dit is het tweede bezoek buiten Japan. De evenementen van het *2030 SDG Spel* worden nu gehouden in het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, China, Thailand, Australië en enkele andere landen.

Waarom er een spel van maken?

De SGD's zijn ambitieus en kunnen overweldigend zijn, enkel al door hun omvang en bereik. Door hun dramatisch potentiële invloed op de wereld, kan hun aanpak afschrikken.

De aanpak via het spel heeft drie sterke voordelen:

1. Het geeft de mensen een rechtstreekse ervaring van deelname in het samen scheppen van een duurzame wereld ("Ik kan dit bewerkstelligen"; "wat ik doe maakt een verschil")
2. Het vereenvoudigt en maakt een extreem complex thema op een bepaalde hoogte toegankelijk zodat de mensen het beginnen te begrijpen, en tegelijk worden onze natuurlijke nieuwsgierigheid tot leren gestimuleerd.
3. Het activeert bij de spelers een natuurlijk instinct om hun streefdoel te richten naar een waardevol doel, en tegelijk vertrouwen op te doen en het aangenaam te maken, waarbij de spelers worden gestimuleerd en gemotiveerd om in de werkelijke wereld actie te ondernemen.

Workshops

Bedrijven

(Van directie tot gewone werknemers)

Open venementen in gemeenschappen

Regering

Meer dan 30,000 deelnemers over de laatste 2 jaar

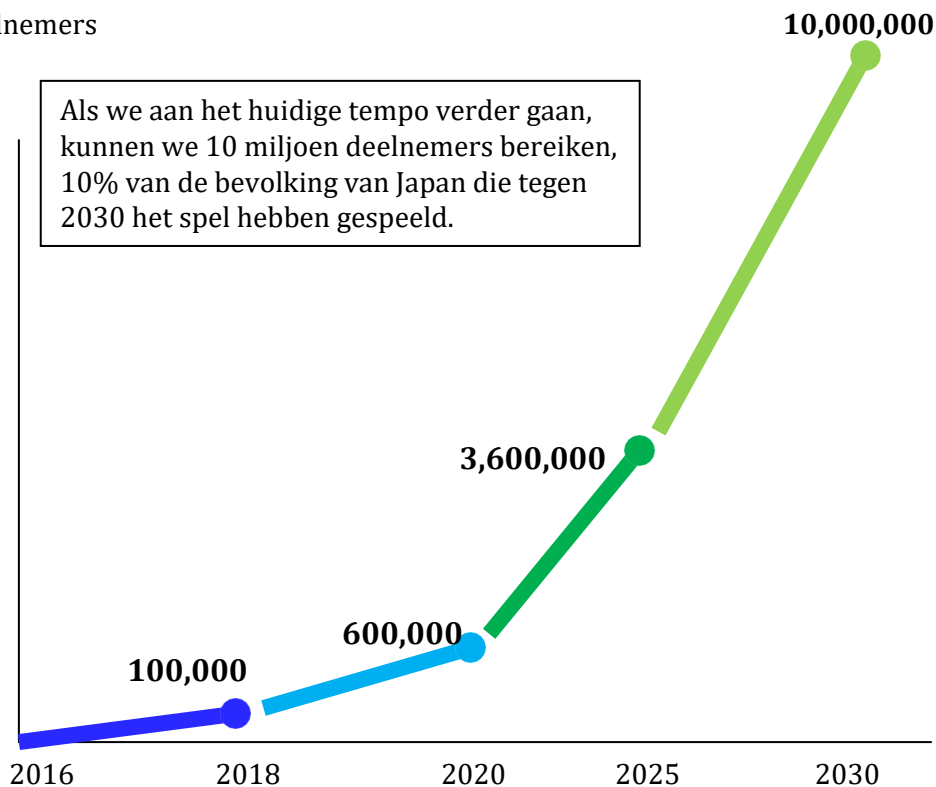

Scholen

(Lagere en middelbare scholen)

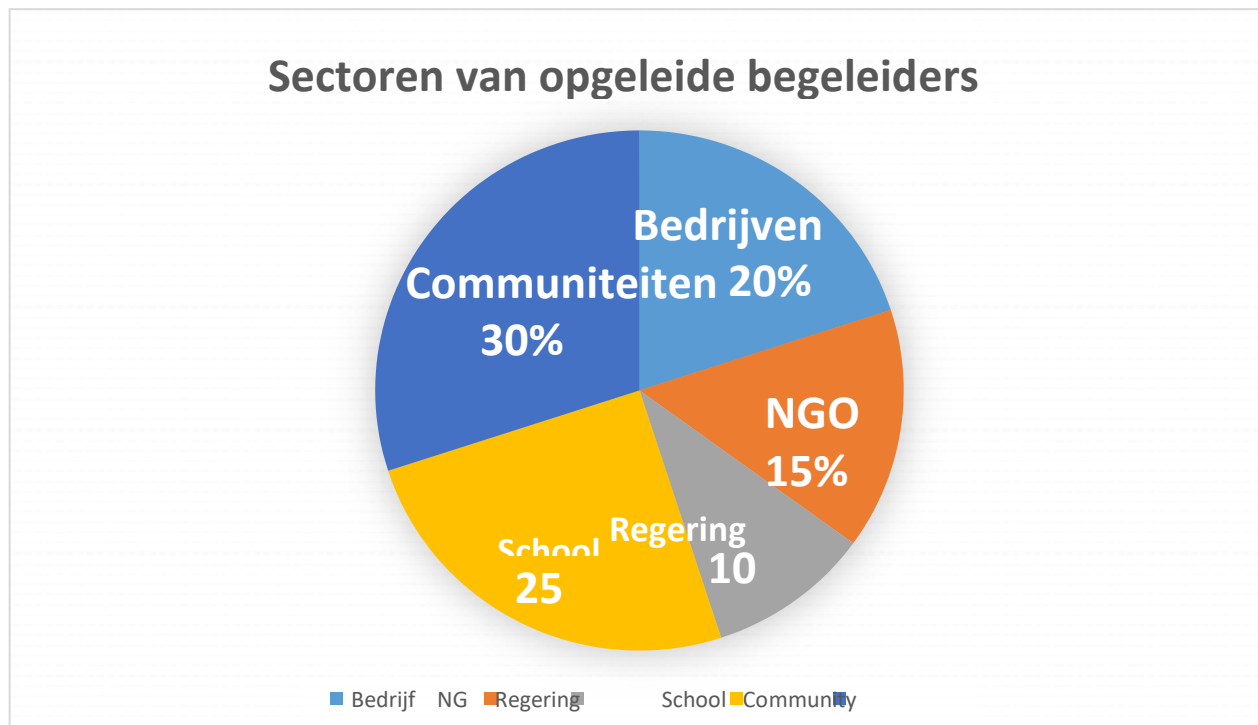
Hoe was de impact in Japan?

Aantal deelnemers

Het publiek en de opgeleide begeleiders

Er zijn nu over heel Japan 300 opgeleide begeleiders. Waarvan:

De eerste opleiding van de Engelssprekende begeleiders werd vorige week in Japan gehouden en er zijn nu opgeleide begeleiders uit Frankrijk, VK, België, Turkije en Hong Kong.

De ontwikkelingen en ons zakelijk concept

Hoe is het begonnen?

- Het begon allemaal in februari 2016 toen een vriend en ikzelf samen het 2030 SDGs Spel hebben ontworpen (we kenden elkaar al van in de dagen aan de universiteit. Hij is een genie die spellen ontwerpt voor bedrijfstraining))
 - Binnen een dag na de lancering van een evenementenpagina om een 2030 SDGs Spel met 25 mensen op mijn facebook pagina te spelen, was het evenement overvol en ontving meer dan 750 'likes'. Deze reacties kwamen meestal van mensen die ik niet rechtstreeks kende.
 - Deze workshop raakte nadien bekend en in augustus 2016 richtte ik met een andere vriend, Takeshi Muranaka een non-profit organisatie op (Imacocollabo).
- イマココラボ
imacocollabo
- Tussen haakjes, 'Imacocollabo' is samengesteld uit meerdere woorden: Ima wat 'nu' betekent (eerder dan ooit op een dag), en coco wat 'hier' betekent (zoals in niet ergens anders), het laat-ste deel is bedoeld om collaboratie en experiment op te roepen, zoals in een laboratorium ('labo').
 - Met andere woorden, Imacocollabo is onze manier van zeggen, verwacht niemand om op een dag een effectieve actie te ondernemen, maar onderneem zelf actie, hier en nu. Het doet er niet toe als het niet perfect is. Niet perfect zijn leidt in feite tot samenwerking en schept de mogelijkheid om iets nieuw en onvoorspelbaar te creëren.

De transformatie vormgeven

- Veel mensen weten niet dat de officiële titel van het SDGs document van de Verenigde Naties als volgt luidt: "Transformeren van onze wereld: de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling".
- I geloof dat opdat deze transformatie plaats kan vinden, het van essentieel belang is dat de individuen en groepen die deze systemen uitmaken hun eigen bewustzijn transformeren in tandem met het sociale systemen they are trying to change.
- Het is daarom dat door middel van een lang proces van vallen en opstaan we tevoorschijn zijn gekomen met een kosten delende structuur voor het 2030 SDGs Spel die dat idee weerspiegelt. Na veel nagedacht te hebben over de verschillende opties zoals het eenvoudig verkopen van een spel, het leveren van gratis kaarten en het ophalen van geld via crowdfunding, en vele andere methoden, beslisten we om het spel enkel te geven aan mensen die het programma voor opleiding van begeleider hadden beëindigd. Er zijn twee pijlers voor onze huidige werkmethode:
 - Het spel bij een zo groot mogelijk publiek brengen zonder het opofferen van de kwaliteit
 - Gebruik maken van de kracht van geld. Dus aan zij die het zich kunnen veroorloven wordt gevraagd om te betalen, en de anderen krijgen het gratis. We willen niet dat er mensen zijn die de ervaring moeten ontberen omdat ze er niet voor kunnen betalen.

Het over de hele wereld bezorgen van de spelervaring aan de mensen die het nodig hebben

- Bij het overwegen van het onderwerp van de SDGs zelf, werkt volgens ons het 2030 SDGs Spel niet met de standaard businessmodellen om winst te halen uit de kloof tussen hen die bezitten en hen die dit ontberen, tussen hen die kennis hebben of niet, zoals kopijrechten en patenten.
- En door te zeggen “dat het 2030 SDGs Spel niet werkt volgens de standaard businessmodellen”, bedoelen we niet dat het geen winst kan voortbrengen of dat het model niet kan werken, maar eerder dat deze benadering in conflict zou komen met de wezenlijke kern van de SDGs.
- In die zin onderzoeken we de mogelijkheid om alles, inbegrepen de kopijrechten, door te geven aan een organisatie of aan mensen die het beste geschikt zijn voor het ontwikkelen en verspreiden van het spel in de wereld.
- Tegelijkertijd geloven we, eerder dan het verwerpen van de kracht van de problematische systemen zoals geld en zaken, dat er een nood bestaat om in onze ondernemingen een evenwicht te bewaren, en verder te gaan met inbegrip van deze systemen.
- Concrete stappen in die richting zijn reeds genomen; het is mijn hoop om met gelijkdenkende mensen samen dit pad te scheppen over de hele wereld.

Liverpool UK

Financiele mensen London, UK

Buitenlandse studenten in Tokyo

Hoe het spel te spelen?

De regels zijn eenvoudig:

De spelers gebruiken geld en tijd om hun doelstellingen tegen het einde van het spel te bereiken.

Wat voor doelstellingen zijn er?

Een speler kan als doelstelling het verwerven van rijkdom hebben, en voor die spelers is geld het belangrijkste. Voor anderen kan het belangrijkste vrije tijd zijn, de vrijheid hebben om zich te ontspannen en tijd te besteden aan wat ze willen. Nog anderen willen de armoede bestrijden, of het milieu beschermen. Net zoals in de werkelijke wereld zijn er in deze spelwereld verschillende mensen met verschillende waarden.

Hoe een project uit te voeren?

- Om dit project uit te voeren, "Wat je dient uit te geven" zijn 500 Geld kaarten en 3 Tijd kaarten.
- Als er wegeninfrastructuur wordt gebouwd, werkt de economie beter en is de verplaatsingstijd korter.
- Als resultaat van het uitvoeren van dit project, "Wat je krijgt" is 1000 Geld, 1 Tijd, een nieuw Project, en een Beginsel Kaart.
- Beginselen zijn immateriële dingen die niettemin zeer belangrijk zijn: denk aan een gevoel van volbrenging, bijdrage, of waarde.
- Deze beginselkaarten zijn belangrijk voor spelers voor wie beginselen belangrijker zijn dan geld of tijd, en die ze als doel verzamelen.

Iedereen deelt het meetapparaat voor de toestand van de wereld

- Een ander belangrijk punt is dat iedere deelnemer de magneten op het witte bord deelt.
- Deze magneten tonen de toestand van uw wereld:
- Blauw representeert de economie, terwijl Groen voor het milieu staat en Geel staat voor de samenleving.
- Elke project kaart heeft onderaan een veld 'Verander in "Wereld Toestand Meter"'.
 Indien jij dit project speelt, zullen de parameters daar overeenkomstig veranderen. Dit betekent dat elk project dat door de deelnemers wordt gespeeld een andere invloed op de wereld zal hebben, en de wereld in 2030 zal overeenkomstig worden beïnvloed.

Commentaren

- Zeer interessant. Beginnend met de aandacht gericht op uw eigen doel, maar dan zich bewust worden van de het grotere plaatje. Samenwerking, samen delen en geven om een groter doel voor allen te bereiken.
- Het beste aan dit spel is dat het een vereenvoudigde werkelijkheid is, waarbij we te weten komen wat er zich rondom ons afspeelt.
- Het zette me aan het denken en ik leerde er veel door. Ik voelde een solidariteit onder ons, alle deelnemers, hoewel ik niet met iedereen rechtstreeks had gesproken. Iemand zei: "wij delen een gevoel van samen de wereld delen" en dat exact hoe ik me voelde.
- Ik was in staat om zeer gemakkelijk en snel de noodzaak en de waarde van de SDGs te begrijpen – ik dacht dat ik die al kende, maar was verrast te ontdekken dat ik in feite er niets van had begrepen.
- Het was verhelderend. Ik leerde meer over de SDGs en besepte dat iedereen noodzakelijk is om de wereld te veranderen maar dat de verandering bij onszelf begint!

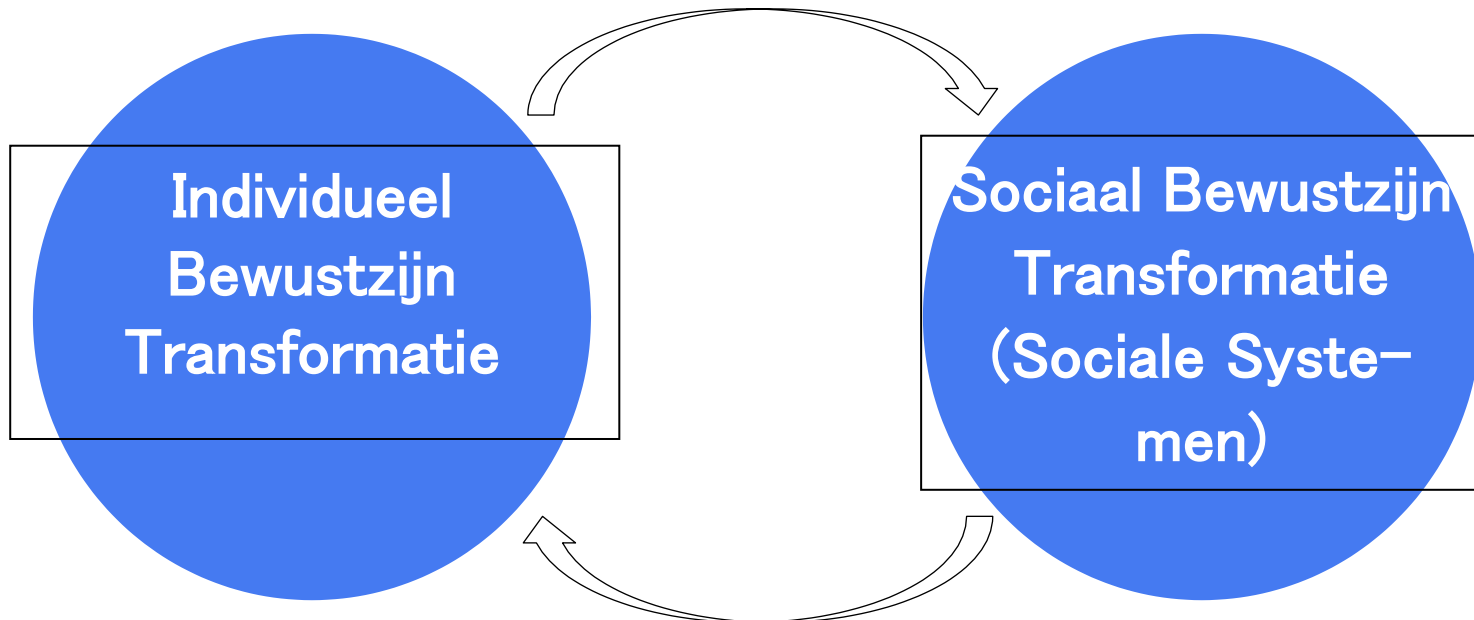
Samenvatting

De essentie van de SDGS waarin we geloven

**“De wereld is verbonden” en
“I ka nook een beginpunt zijn”**

Onze initiatieven

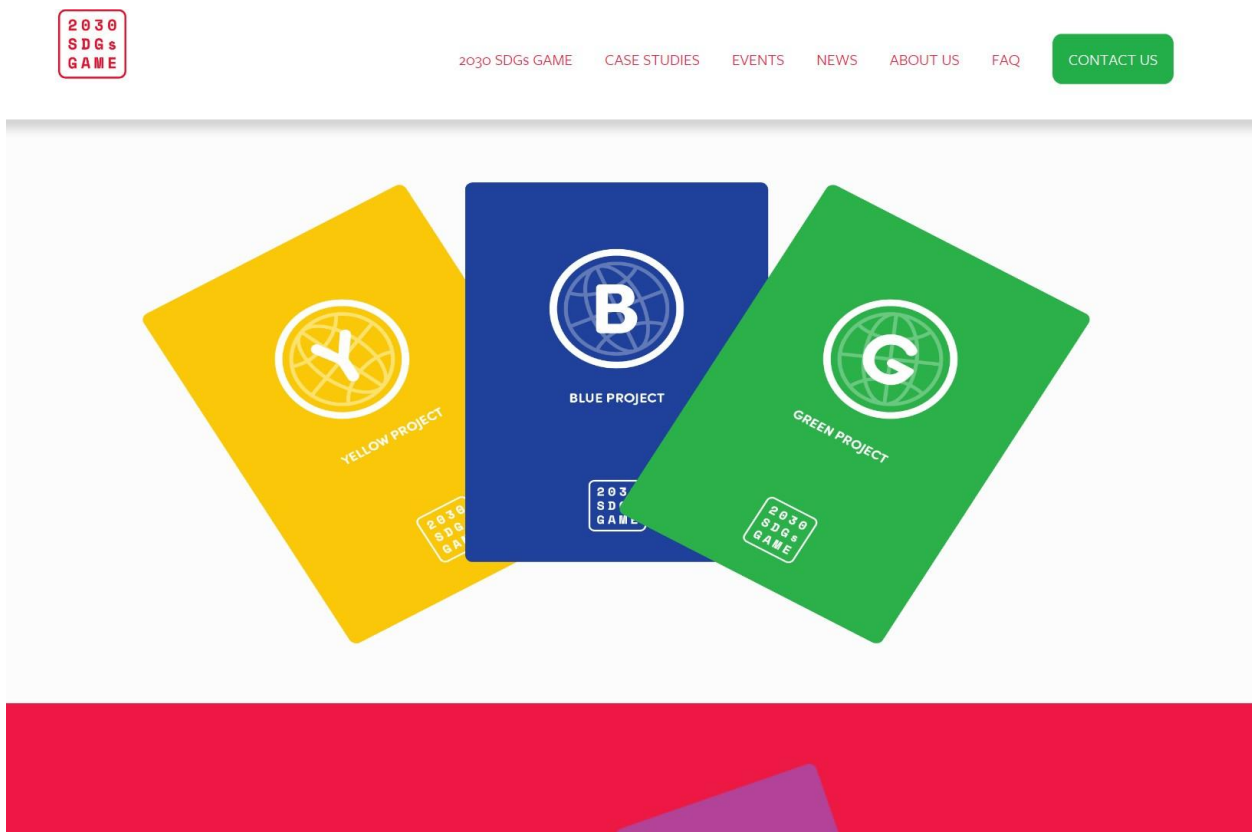

De transformatie van individueel bewustzijn en gedrag transformeren het sociaal bewustzijn.

De transformatie van de sociale systemen transformeren ons bewustzijn en gedrag.

Wij bevorderen deze cyclus en scheppen zo meer voldane individuen en een duurzame gemeenschap.

2030 SDG Spel Website

<http://2030sdgsgame.com/>

Een korte video

<https://www.youtube.com/watch?v=1aKgVVBdf2M&feature=youtu.be>

* * *

*We bedanken onze vertalers hartelijk zonder wie
deze samenvatting niet mogelijk zou zijn geweest.*